

کالبدشناسی مقایسه‌ای حیوانات اهلی

قابل استفاده برای دانشجویان بهداشتیاری دامپزشکی

www.ketab.ir

تالیف:

دکتر امید زهتابور

استادیار بخش آناتومی گروه علوم پایه دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران

دکتر بهناز اسدی اهرنجانی

دامپزشک و متخصص آناتومی و جنین‌شناسی دامپزشکی از دانشگاه تهران

دکتر سمیه داودی‌پور

دامپزشک و متخصص رادیولوژی دامپزشکی از دانشگاه تهران

سرشناسه	:	زرتاب‌ور، امید، ۱۳۶۵-
عنوان و نام پدیدآور	:	کالبدشناسی مقایسه‌ای حیوانات اهلی /
مشخصات نشر	:	تالیف امید زرتاب‌ور، بهناز اسدی اهرنجانی، سمیه داودی‌پور.
مشخصات ظاهری	:	تهران: انتشارات نوربخش، ۱۴۰۱.
شابک	:	۱۶۹ ص.: مصور.
وضعیت فهرست نویسی	:	۹۷۸-۶۲۲-۵۸۱۳-۰۳-۸
یادداشت	:	فیبا
موضوع	:	کتابنامه: ص. ۱۶۷-۱۶۹.
	:	کالبدشناسی دامی
	:	Veterinary Anatomy
شناسه افزوده	:	داودی‌پور، سمیه، ۱۳۶۵-
شناسه افزوده	:	اسدی اهرنجانی، بهناز، ۱۳۶۳-
رده بندی کنگره	:	SF۷۶۱
رده بندی دیویی	:	۶۳۶/۰۸۹۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۷۸۹۸۸۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	فایا

www.ketab.ir

- عنوان: کالبدشناسی مقایسه‌ای حیوانات اهلی
- تألیف: دکتر امید زرتاب‌ور، دکتر بهناز اسدی اهرنجانی، دکتر سمیه داودی‌پور
- ناشر: انتشارات نوربخش
- چاپ و صحافی دیجیتالی: گلبا
- نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۱
- شمارگان: ۵۰ نسخه
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۸۱۳-۰۳-۸
- قیمت: ۷۵۰۰۰ تومان

تهران، خیابان انقلاب، ابتدای خیابان وصال شیرازی، بن بست قاجار، پلاک ۴، واحد ۲

تلفن: ۰۲۱۶۶۹۷۸۸۲۹-۰۲۱۶۶۹۷۸۸۳۰-۰۹۱۲۵۴۴۲۳۱۲

فهرست مطالب

۱۵	دباجه
۱۷	فصل اول: آشنایی با برخی تعاریف و اصطلاحات
۱۷	تعریف آناتومی
۱۸	مقاطع بدن (Body planes)
۱۸	میانی (Median plane)
۱۸	سهمی (Sagittal plane)
۱۸	پیشانی (Frontal or Dorsal plane)
۱۸	عرضی (Transverse plane)
۱۹	نواحی بدن (Regions)
۱۹	بخش‌های مربوط به ناحیه سر
۱۹	بخش‌های مربوط به ناحیه گردن
۱۹	بخش‌های مربوط به ناحیه سینه
۱۹	بخش‌های مربوط به ناحیه شکم
۲۰	بخش‌های مربوط به ناحیه اندام حرکتی پیشین
۲۰	بخش‌های مربوط به ناحیه اندام حرکتی پسین
۲۳	فصل دوم: اسکلت
۲۳	بخش‌های اسکلت
۲۴	۱- اسکلت محوری (Axial skeleton)
۲۴	۲- اسکلت زائیده‌ای (Appendicular skeleton)

- ۳- اسکلت احشایی (Visceral skeleton) ۲۴
- اشکال استخوان ۲۵
- ۱- استخوان‌های بلند (Long bones) ۲۵
- ۲- استخوان‌های کوتاه (Short bones) ۲۵
- ۳- استخوان‌های پهن (Flat bones) ۲۵
- ۴- استخوان‌های نامنظم (Irregular bones) ۲۶
- استخوان‌های سر یا جمجمه (Skull) ۲۶
- استخوان‌های صورت (Face) ۲۷
- ۱- استخوان فک بالا (Maxilla) ۲۷
- ۲- استخوان بینی (Nasal) ۲۷
- ۳- استخوان ثنایایی (Incisive) ۲۷
- ۴- استخوان کام (Palatine) ۲۸
- ۵- استخوان اشکی (Lacrimal) ۲۸
- ۶- استخوان گونه‌ای (Zygomatic) ۲۸
- ۷- استخوان تیغه‌ای (Vomer) ۲۸
- ۸- استخوان فک پایین (Mandible) ۲۸
- ۹- استخوان رجلی (Pterygoid) ۲۸
- استخوان‌های کاسه سر (Cranium) ۲۹
- ۱- استخوان پیشانی (Frontal bone) ۲۹
- ۲- استخوان آهیانه‌ای (Parietal) ۲۹
- ۳- استخوان پس سری (Occipital) ۳۰
- ۴- استخوان گیجگاهی (Temporal) ۳۰
- ۵- استخوان پروانه‌ای (Sphenoid) ۳۰
- ۶- استخوان پرویزی (Ethmoid) ۳۰
- ۷- استخوان بین آهیانه‌ای (Interparietal) ۳۰
- سینوس‌ها (Sinuses) ۳۰
- ۱- سینوس پیشانی (Frontal) ۳۱
- ۲- سینوس فک بالا (Maxillary sinus) ۳۲

۳۲	۳- سینوس پروانه‌ای (Sphenoid)
۳۲	۴- سینوس کامی (Palatine)
۳۲	۵- سینوس اشکی (Lacrima)
۳۲	۶- سینوس کونکال (Conchal)
۳۵	ستون مهره‌ها
۳۵	ساختار یک مهره
۳۵	۱- بدنه مهره (Body)
۳۵	۲- کمان مهره (Arch)
۳۶	۳- زائده‌های مهره
۳۶	مهره‌های ناحیه گردن (Cervical Vertebrae)
۳۷	مهره اطلس (Atlas)
۳۷	مهره آسه (Axis) یا محور
۳۷	مهره‌های ناحیه سینه (Thoracic Vertebrae)
۳۸	مهره‌های ناحیه کمر (Lumbar Vertebrae)
۳۸	مهره‌های خاجی (Sacrum)
۳۹	دنده‌ها
۴۰	جناغ سینه (Sternum)
۴۱	اسکلت اندام حرکتی پیشین
۴۱	استخوان کتف (Scapula)
۴۲	استخوان بازو (Humerus)
۴۴	استخوان‌های زند زیرین (Radius) و زند زیرین (Ulna)
۴۵	استخوان زند زیرین (Radius)
۴۵	استخوان زند زیرین (Ulna)
۴۶	استخوان‌های دست
۴۶	استخوان‌های میج دست (Carpal bones)
۴۸	استخوان‌های قلم دست (Metacarpal bones)
۴۹	انگشتان (Digits)
۵۲	اسکلت اندام حرکتی پسین

۵۳	 استخوان‌های کمربند لگنی (Pelvic girdle)
۵۳	 استخوان نیم‌لگن (Os coxa)
۵۴	 ۱- استخوان خاصره (Ilium)
۵۴	 ۲- استخوان عانه (pubis)
۵۴	 ۳- استخوان ورک (Ischium)
۵۵	 استخوان ران (Femur)
۵۶	 استخوان کشکک زانو (Patella)
۵۷	 استخوان‌های درشت‌نی (Tibia) و نازک‌نی (Fibula)
۵۷	 درشت‌نی (Tibia)
۵۸	 نازک‌نی (Fibula)
۵۹	 استخوان‌های پا
۵۹	 استخوان‌های میج پا (Tars)
۶۰	 استخوان‌های قلم پا (Metatarsal bone)
۶۰	 انگشتان (Digits)
۶۰	 سم (Hoof)
۶۳	 فصل سوم: مفاصل و عضلات
۶۳	 مفاصل (Joints)
۶۳	 ۱- مفاصل فیبروزی (Fibrous joints)
۶۳	 ۲- مفاصل غضروفی (Cartilaginous joints)
۶۴	 ۳- مفاصل ساینوویالی (Synovial joints)
۶۵	 تعریف چند اصطلاح
۶۵	 ۱- وتر یا زردپی (Tendon)
۶۶	 ۲- آپونوروز (Aponeurosis)
۶۶	 ۳- رباط (Ligament)
۶۶	 ۴- فاسیا (Fascia)
۶۶	 ۵- خط (Raphe)
۶۶	 عضلات

۶۷	تعریف چند اصطلاح
۶۷	عضله جوشی (Masseter) (شکل ۳-۴)
۶۸	عضله Brachiocephalicus (شکل ۳-۴)
۶۸	عضله جناغی - سری (Sternoccephalicus) (شکل ۳-۴)
۶۸	عضله دوزنقه‌ای (Trapezius) (شکل ۳-۴)
۶۸	عضله سینه‌ای نزولی (Descending pectoral) (شکل ۳-۴)
۶۸	عضله دالی (Deltoid) (شکل ۳-۴)
۶۹	عضله Supraspinatus
۶۹	عضله زیرخاری (Infraspinatus)
۶۹	عضله دوسر بازو (Biceps brachii) (شکل ۳-۴)
۶۹	عضله سه‌سر بازو (Triceps brachii) (شکل ۳-۴)
۷۰	عضلات ناحیه ساعد (شکل ۳-۴)
۷۰	عضلات بین دنده‌ای خارجی (External intercostal) (شکل ۳-۴)
۷۰	عضله مورب شکمی خارجی (External abdominal oblique) (شکل ۳-۴)
۷۰	عضله راست شکمی (Rectus abdominis)
۷۰	عضله Tensor fasciae latae (شکل ۳-۴)
۷۱	عضله دوسر ران (Biceps femoris) (شکل ۳-۴)
۷۱	عضله گراسیلیس (Gracilis)
۷۱	عضلات ناحیه ساق پا
۷۳	فصل چهارم: دستگاه گوارش
۷۳	دهان (Mouth)
۷۳	غدد براقی (Salivary glands)
۷۴	زبان (Tongue)
۷۵	دندان‌ها (Teeth)
۷۷	ساختار دندان
۷۷	دندان‌های Brachydont
۷۸	دندان‌های Hypsodont

۷۹	حلق (Pharynx)
۸۰	کام نرم (Soft palate)
۸۱	لوله گوارش (Gastrointestinal tract)
۸۱	مری (Esophagus)
۸۱	معهده (Stomach)
۸۱	الف - معده ساده (Simple stomach)
۸۴	ب - معده چندبخشی (Complex stomach)
۸۵	۱- شکمبه (Rumen)
۸۵	۲- نگاری (Reticulum)
۸۶	۳- هزارلا (Omasum)
۸۷	۴- شیردان (Abomasum)
۸۷	رودها
۸۸	روده باریک (Small Intestine)
۸۸	الف) دوازدهه (Duodenum)
۸۹	ب) تهی‌روده (Jejunum)
۸۹	ج) ایلئوم (Ileum)
۸۹	روده بزرگ (Large intestine)
۸۹	الف) روده کور (Caecum)
۹۰	ب) کولون (Colon)
۹۱	ج) راست‌روده (Rectum)
۹۳	صفاق (Peritoneum)
۹۴	غدد ضمیمه دستگاه گوارش
۹۴	غدد بزاقی (Salivary glands)
۹۵	لوزالمعده یا پانکراس (Pancreas)
۹۶	کبد (Liver)
۹۹	فصل پنجم: دستگاه تنفس
۹۹	بینی

۱۰۰	حنجره (Larynx)
۱۰۲	نای (Trachea)
۱۰۳	پرده جنب (Pleura)
۱۰۳	شش ها (Lungs)
۱۰۶	دیافراگم (Diaphragm)
۱۰۷	فصل ششم: دستگاه گردش خون و لنف
۱۰۷	دستگاه گردش خون
۱۰۷	قلب
۱۱۱	آبشامه (Pericard)
۱۱۱	اعصاب خودکار قلب
۱۱۱	خونرسانی در قلب
۱۱۲	گردش خون و ساختار قلب در جنین
۱۱۴	سرخرگ های اصلی
۱۱۴	سرخرگ آئورت (Aorta)
۱۱۶	سیاهرگ های اصلی
۱۱۷	دستگاه لنفاوی (Lymphatic system)
۱۱۸	رگ ها یا مجاری لنفاوی
۱۱۹	گره ها و اندام های لنفاوی
۱۱۹	مخزن پکه (Cisterna chyli)
۱۲۱	فصل هفتم: دستگاه ادراری و تناسلی
۱۲۱	دستگاه ادراری
۱۲۱	کلیه ها (Kidneys)
۱۲۳	میزنای یا حالب (Ureter)
۱۲۳	مثانه (Urinary bladder)
۱۲۴	میزراه یا مجرای خروجی ادرار (Urethra)
۱۲۴	دستگاه تناسلی ماده

دیباچه

کالبدشناسی یکی از مهم‌ترین و پایه‌ای‌ترین دروس در رشته‌های علوم دامپزشکی است که دانستن آن در کلیه مقاطع تحصیلی دامپزشکی ضروری است. مباحث موجود در این کتاب برای تدریس کالبدشناسی به زبان ساده به صورت پایه‌ای در مقاطع کارشناسی و کاردانی دامپزشکی در نظر گرفته شده است. استفاده از تصاویر منطبق بر مطالب کتاب، می‌تواند در درک مطالب آن مفید واقع شود و اهداف آموزشی مورد نظر هرچه بهتر تأمین شود. امید است این کتاب بتواند کمکی در جهت آموزش هر چه بهتر رشته‌های دامپزشکی باشد. مؤلفین لازم می‌دانند از زحمات جناب آقای دکتر سیدفخرالدین برقی برای طراحی جلد این کتاب تقدیر و تشکر نمایند.

یکی از ویژگی‌های این کتاب وجود کدهایی در پایان هر فصل برای دسترسی به اطلاعات تکمیلی و توضیحات تئوری و عملی موضوعات مطرح شده در آن فصل می‌باشد. امید است این راهکار امکان یادگیری بهتر را برای خوانندگان کتاب فراهم کند

لطفا نظرات و پیشنهادات خود را با ما مطرح کنید و ما را برای افزایش کیفیت کتاب در چاپ‌های بعدی یاری فرمایید.

ozehtabvar@ut.ac.ir

با تشکر فراوان